

Indesinenter

Homenatge al Dr. Jordi Rubió

Nosaltres sabíem
d'un únic senyor
i vèiem com
esdevenia
gos.
Envilit pel ventre,
per l'afalac al ventre,
per la por,
s'ajup sota el fuet
amb foll oblit
de la raó
que té.
Arnat, menjat
de plagues,
aquest trist
número de baratilli,
saldo al circ
de la mort,
sense parar llepava
l'aspra mà
que l'ha fermat
des de tant temps
al fang.
Li hauria estat
senzill de fer
del seu silenci mur
impenetrable, altíssim:
va triar
la gran vergonya mansa
dels lladrucs.

Mai no hem pogut,
però, desesperar
del vell vençut
i elevem en la nit
un cant a críts,
car les paraules vessen
de sentit.
L'aigua, la terra,
l'aire, el foc
són seus,
si s'arrisca d'un cop
a ser qui és.
Caldrà que digui
de seguida prou,
que vulgui ara
caminar de nou,
alçat, sense repòs,
per sempre més
home salvat en poble,
contra el vent.
Salvat en poble,
ja l'amo de tot,
no gos mesell,
sinó l'únic senyor.

SALVADOR ESPRIU

Assemblea d'estudiants al Paranimf

Inici de càntic en el temple

A Raimon, amb el meu agraït aplaudiment
Homenatge a Salvat-Papasseit

Ara digueu: «La ginesta floreix,
arreu als camps hi ha vermell de roselles.
Amb nova falç comencem a segar
el blat madur i, amb ell, les males herbes.»
Ah, joves llavis desclosos després
de la foscor, si sabíeu com l'alba
ens ha trigat, com és llarg d'esperar
un alçament de llum en la tenebra!
Però hem viscut per salvar-vos els mots,
per retornar-vos el nom de cada cosa,
perquè seguíssiu el recte camí
d'accés al ple domini de la terra.
Vàrem mirar ben al lluny del desert,
davallàvem al fons del nostre somni.
Cisternes seques esdevenen cims
pujats per esglaons de lentes hores.
Ara digueu: «Nosaltres escoltem
les veus del vent per l'alta mar d'espigues.»
Ara digueu: «Ens mantindrem fidels
per sempre més al servei d'aquest poble.»

SALVADOR ESPRIU

Dipòsit legal: B-6.490 - 2016

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Constitució del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona el 9 de març de 1966 a la sala d'actes del convent dels Caputxins de Sarrià. Presideixen, d'esquerra a dreta: Ramon Torrent, delegat de Dret; Evarist Manzano, delegat d'Arquitectura; Joaquim Benet; Manuel Rodríguez; de Perits; Francisco Fernández, delegat de Filosofia; Salvador Espriu; Jordi Rubió; Joan Oliver; Manuel Sacristán; Joaquim Boix, delegat d'Enginyers; Josep M. Maymó, delegat de Ciències; Albert Ortega, sotsdelegat d'Econòmiques; i Robert Rodríguez, delegat de Medicina. Fotografia: Guillem Martínez.

La Universitat de Barcelona vol commemorar els fets que envoltaren la creació del Sindicat Democràtic d’Estudiants de la Universitat de Barcelona (SDEUB), procés que s’inicià l’octubre de 1965 i que culminà en l’assemblea constituent celebrada a la sala d’actes annexa al convent dels Caputxins de Sarrià a partir del 9 de març de 1966, sota la presidència del Dr. Jordi Rubió.

En la declaració de principis de l’assemblea s’afirmava, entre altres coses, que «la Universitat ha d’estar oberta i ser accessible a tots els individus capacitats. No podem acceptar les barreres classistes avui existents», «la Universitat ha d’estar al servei de la societat», «la Universitat ha de ser autònoma i independent», «la Universitat no pot romandre aïllada dels problemes, les aspiracions i les actituds dels homes de la nostra societat. Afirmem com un deure inexcusable de la Universitat la defensa de la llibertat allà on estigui en perill, la lluita per a aconseguir-la allà on no n’hi hagi», «s’ha de respectar el pluralisme cultural i lingüístic del país. La societat espanyola és multinacional. La universitat espanyola ha de deixar d’ésser, com és avui, un instrument d’opressió de diverses cultures nacionals».

El llarg document per una universitat democràtica acabava afirmant que «la nostra universitat ha de prendre en les seves mans la causa de la llibertat de la cultura i inserir-la en l’ample horitzó de la lluita per la llibertat dins la societat espanyola».

La creació del SDEUB al marge de les estructures oficials va precipitar els esdeveniments quan les autoritats en van tenir notícia. La policia va encerclar el convent i d’aquesta manera la reunió es va convertir en una tancada de cinc-centes persones que ha passat a la història com «la Caputxinada». Tant aquests esdeveniments com la repressió posterior van generar un corrent de solidaritat entre l’oposició al franquisme, amb una intervenció destacada d’intel·lectuals i artistes.

La Caputxinada va representar una fita fonamental en la lluita del món universitari contra la dictadura franquista, així com un estímul per a redefinir el que hauria de ser la universitat catalana en un futur democràtic. Unes reflexions que serien molt importants en l’etapa de la transició i que avui commemorem des de la nostra universitat, catalana i universal.

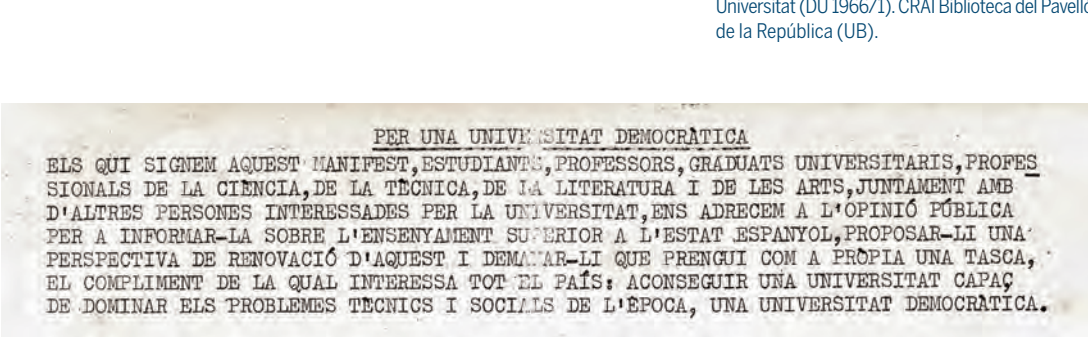

Sindicat Democràtic d’Estudiants de la Universitat de Barcelona. *Asamblea constituyente*. Barcelona, 1966. Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).

Policies sota les ordres de l’inspector Peña a l’entrada del convent dels Caputxins de Sarrià. Fotografia: Guillem Martínez.

Els noms dels estudiants que van assistir a l’assemblea constituent del SDEUB al convent dels Caputxins de Sarrià es troben recollits al llibre *La Caputxinada*, de Joan Crexell (Barcelona: Edicions 62, 1987). I la llista dels professors expulsats de la Universitat de Barcelona es pot consultar a *Els estudiants de Barcelona sota el franquisme*, de Josep M. Colomer i Calsina (Barcelona: Curial, 1978).

Per a obtenir més informació sobre aquest episodi, es pot consultar el llibre *La Universitat de Barcelona. Libertas perfundet omnia luce* (1450, de Jordi Casassas i Ymbert, Francisco Gracia Alonso i Josep M. Fullola Pericot (coords.), editat per Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona l’any 2008.

Sindicat Democràtic d’Estudiants de la Universitat de Barcelona. *Per una universitat democràtica*. Barcelona, març de 1966. Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).

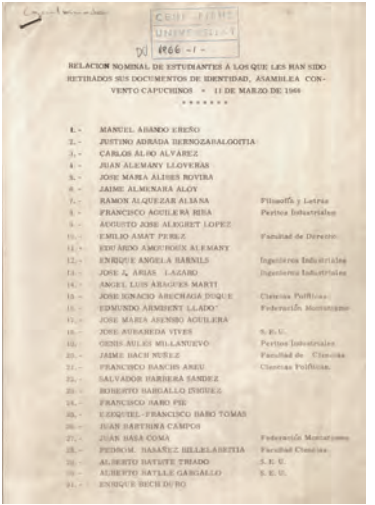

Federació Nacional d’Estudiants de Catalunya.

La lutte des étudiants catalans. París, 1966.

Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).

«Assedio al convento». *Rinascita*, 19 de març de 1966. Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).

Relación nominal de estudiantes a los que han sido retirados sus documentos de identidad. Barcelona, 11 de març de 1966. Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).

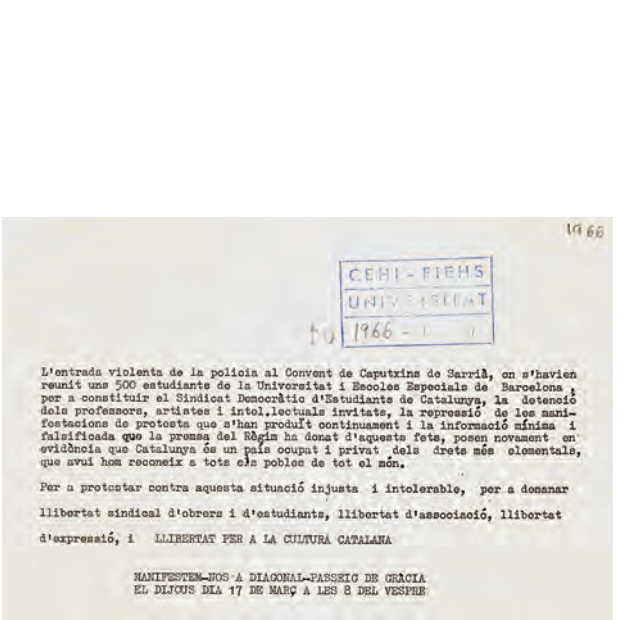
«Tingueu fe, tingueu confiança, com els vells com jo la tenim, amb la il·lusió més gran, que, encara que les dificultats i els camins siguin llargs, això que avui heu començat a planejar vencerà, triomfarà, per molts que siguin els obstacles i les lluites que hagueu de vèncer. Amb aquesta confiança us dic gràcies, i endavant sempre!»

Intervenció de Jordi Rubió durant l’assemblea

«Tampoco hay que creer en la gran novedad de esto, como en algunas de las intervenciones de ustedes se ha visto; es claro que esto que ocurre hoy tiene al menos diez años de edad. No con las mismas personas, pero sí a lo largo de una continuidad que ofrece por lo menos la gran garantía de que aquí no hay veleidades.»

Intervenció de Manuel Sacristán durant l’assemblea

Textos extrets del llibre *Els estudiants de Barcelona sota el franquisme*, de Josep M. Colomer i Calsina (vol. 1, pàg. 234)

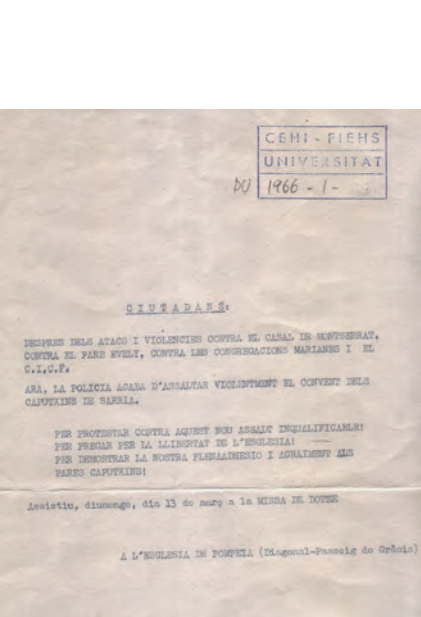
Anònim. Barcelona, 17 de març de 1966. Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).

«Encara veig el poeta Pere Quart, l’escriptor Joan Oliver, impertorbable i desafiant, alçar-se entre els clams dels estudiants durant tres dies de març, el 1966, al convent dels Caputxins de Sarrià. Començà el seu poema: “Jo sóc la vaca de la mala llet...”, i al seu voltant hi hagué un silenci ritual.»

De l’entrevista que va fer Montserrat Roig a Joan Oliver a TVE l’abril de 1978

«La qüestió que tot plegat va ser una veritable bufetada al règim, el qual en les hores i els dies posteriors hagué d’empassar-se com tota la gent amb cara i ulls del nostre país i de l’estranger, de la manera que podia, directament o indirectament, es manifestava identificada amb nosaltres, amb aquell gest democràtic, en favor de la llibertat de reunió, sindical, d’expressió..., per tantes coses de les quals Franco s’havia mofat durant tants i tants anys.»

Antoni Tàpies, *Obra escrita completa*. Vol. I: *Memòria personal*. Fragment per a una autobiografia

Anònim. Barcelona, 1966. Fons DU. Sèrie Documents Universitat (DU 1966/1). CRAI Biblioteca del Pavelló de la República (UB).